

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ИНКЛУЗИВНОМ ДРУШТВУ

Министарство за рад, запошљавање,
борачка и социјална питања

16-11-2016 Niš

ZAKLJUČCI OKRUGLOG STOLA

O PROBLEMU PRERANOG NAPUŠTANJA ŠKOLOVANJA I MERAMA PORŠKE ŠKOLOVANJU (ROMSKE) DECE NA JUGU SRBIJE

Okrugli sto o problemu preranog napuštanja školovanja i merama podrške obrazovanju (Romske) dece na jugu Srbije održan je u utorak 15. novembra u Nišu, u prostoru Regionalnog centra za stručno usavršavanje zaposlenih u obrazovanju. 25 praktičara u obrazovanju, socijalnoj i dečjoj zaštiti diskutovalo je na 3 teme:

Tema 1: Prerano napuštanje školovanja na jugu Srbije, izazovi Romske zajednice i značaj ranog upisa dece u predškolski sistem obrazovanja i vaspitanja

Tema 2: Identifikacija rizika i intervencija: ehanizam za rano upozoravanje i program podučavanja

Tema 3: Nastavnici i roditelji na istom zadatku: da li dovoljno sarađujemo?

Svaka tema započela je uvodnim izlaganjima 2 do 3 govornika koji su imali cilj da podstaknu diskusiju na zadatu temu. Panelisti su imali 30 minuta za razmenu mišljenja, gledišta i argumenata u vezi sa temom diskusije. Na kraju svake diskusije, moderator je sumirao najznačajnije tačke izlaganja.

Za više informacija o okruglom stolu možete se obratiti Marku Stojanoviću na [sarko.mtojanovic\(at\)gmail.com](mailto:sarko.mtojanovic(at)gmail.com) ili na 011-4095-141.

Projekat "Predškolsko i osnovnoškolsko obrazovanje Roma: širenje mogućnosti za veći obuhvat i smanjenje preranog napuštanja školovanja" (RECI) finansira Evropska unija, a sprovodi konzorcijum partnera: World Vision Austria, roinvest fondacija Srbija, Zapadnobalkanski institut, isoka škola za obrazovanje vaspitača "Mihailo Palov" Vršac i Kulturno informativni centar PRALIPE iz Pirota uz podršku Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

Visoka škola strukovnih studija za vaspitače
„Mihailo Palov“ - Vršac

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ИНКЛУЗИВНОМ ДРУШТВУ

Министарство за рад, запошљавање,
борачка и социјална питања

ZAKLJUČCI

Z 1. Problem preranog napuštanja školovanja nije samo problem školskog sistema već i cele lokalne zajednice. Institucije u lokalnim zajednicama moraju da sarađuju na rešavanju ovog problema a lokalna samouprava ne sme da ignoriše postojanje problema već da proaktivno pristupi njegovom rešavanju u partnerstvu sa drugim lokalnim institucijama i civilnim društvom.

Z 2. Jedan od glavnih uzročnika preranog napuštanja školovanja Romske dece je tzv. "odlazak u azil" tj. odluka porodice da privremeno napusti mesto boravka zajedno sa detetom, i odputuje u inostranstvo radi obavljanja sezonskog posla ili podnošenja zahteva za azil u stranoj državi. Prilikom odlaska u azil, porodice sa decom obično odsustvuju 6-8 meseci, nakon čega se vraćaju u zemlju i pokušavaju da vrate dete u redovan sistem školovanja, a sve radi dobijanja potvrde o redovnom prisustvu deteta nastavi, koja je jedan od neophodnih dokumenata za ostvarivanje prava na novčanu socijalnu pomoć. S obzirom da je dete neopravdano odsustvovalo sa nastave više meseci, škola nema osnova da dete vrati u redovnu nastavu i dete najčešće ne prolazi u naredni razred, pada na popravni i ponavlja godinu odnosno napušta redovno obrazovanje. Na ovaj način, na najvećem gubitku je dete jer ne pohađa nastavu, ne razvija znanja i veštine i ne stiče kvalifikaciju.

Z 3. Prema porodicama koje odlaze u azil i sa sobom vode i decu, **ne treba primenjivati represivne mere, jer one indirektno pogađaju decu, već treba pojačati terenski rad sa roditeljima i posete porodicama.** Novčana socijalna pomoć je često jedini izvor prihoda za porodicu od kojih se finansiraju i troškovi deteta. Primenom represivnih mera i ukidanjem prava na novčanu socijalnu pomoć porodicama koje odlaze sa decom u azil, ukida se i jedini prihod porodice i opet je na najvećem gubitku dete.

Z 4. Najveća odgovornost za prerano napuštanje školovanja je na roditeljima, i **rešenje leži u uspostavljanju dobre saradnje lokalnih institucija i škola sa porodicama.** Brojni primeri dobre prakse otkrivaju načine za uspostavljanje komunikacije i saradnje sa porodicama i za uključivanje porodica u život škole odnosno predškolske ustanove. Praksa pokazuje da i roditelji prepoznaju potrebu za saradnjom, i da treba roditeljima ponuditi odgovarajuće mesto i ulogu u životu škole ili predškolske ustanove.

Z 5. Kada je reč o obrazovanju Romske dece, neophodno je **početi od perioda ranog razvoja i uticati na porodice da decu što ranije upisuju u predškolske ustanove,** i ne čekati tek predškolski uzrast i obavezni pripremni predškolski program. U periodu ranog razvoja, razvijaju se brojne veštine i funkcije deteta, i dete spremnije dočekuje pripremni predškolski program.

Z 6. Pohađanje predškolske ustanove iziskuje određene troškove koje roditelji moraju da pokriju: garderobu, obuću, potrošni materijal i sl. S obzirom da mnoge porodice nemaju materijalne uslove za pokrivanje ovih troškova, **neophodno je da lokalna samouprava formira fond iz kojeg će se finansirati**

Пројекат финансира ЕУ

ПОДРШКА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ ИНКЛУЗИВНОМ ДРУШТВУ

Министарство за рад, запошљавање,
борачка и социјална питања

ovi troškovi materijalno ugroženih porodica, i na taj način one podstaci da decu upisuju u predškolske ustanove u najranijem periodu odrastanja.

Z 7. U obrazovanju romske dece dobru praksu predstavlja **pristup koji uključuje elemente interkulturalnosti, romskog jezika i kulture**. Neophodno je da u takvom pristupu, Romi uče jezik većinskog naroda jer će to doprineti boljoj integraciji u širu zajednicu, ali i da se omogući učenje maternjeg romskog jezika, zbog očuvanja nacionalnog identiteta. Programi na većinskom jeziku sa elementima interkulturalnosti, romskog jezika i kulture, omogućavaju i učenje većinskog jezika ali i učenje maternjeg, a omogućavaju i da deca iz grupe većinskog naroda i vaspitači odnosno nastavnici koji ne govore romski jezik, usvajaju elemente interkulturalnosti i uče o romskom jeziku i kulturi.